

Α) Αρχαιοκλιτα ρήματα

“Το περασμένο Σάββατο **συνέβη** (συμβαίνει) ένα ατύχημα στη λεωφόρο Ποσειδώνος. Ένα αυτοκίνητο **παρενέβη** (παραβαίνω) τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας παραβιάζοντας το απαγορευτικό σήμα, με αποτέλεσμα να συγκρουστεί με άλλο διερχόμενο αυτοκίνητο. Μετά από το ατύχημα, ο υπαίτιος οδηγός **συνελήφθηκε/συνελήφθη** (συλλαμβάνομαι) και οδηγήθηκε στο αστυνομικό τμήμα. Ο τραυματίας οδηγός **εισήχθηκε/εισήχθη** (εισάγομαι) στο νοσοκομείο για προληπτικούς λόγους.”

Αρχαιοκλιτα ρήματα λέγονται τα ρήματα που έχουν κρατήσει παλαιότερους τύπους, δηλαδή κλίνονται όπως στην αρχαία ελληνική γλώσσα. Αυτά τα χρησιμοποιούμε και σήμερα, είτε απλά είτε σύνθετα.

Τα ρήματα αυτά είναι κυρίως **σύνθετα**, με **α΄ συνθετικό πρόθεση** (ανά, από, εκ, επί, παρά, συν, κατά, δια, περί, υπέρ, υπό, μετά κ.α.) και **β΄ συνθετικό αρχαιοελληνικά ρήματα** όπως τα:

- **άγω** = οδηγώ, φέρνω,
- **βαίνω** = βαδίζω, πορεύομαι,
- **δεικνύω - δείκνυμι** = δείχνω, φανερώνω,
- **λαμβάνω** = παίρνω, πιάνω.

Τέτοιου είδους ρήματα, πολύ συνηθισμένα στο λόγο είναι:

α) συμβαίνει, αποβαίνω, επεμβαίνω (από το βαίνω)

β) εισάγω, διάγω, ανάγω, παράγω, συνάγω (από το άγω)

γ) συλλαμβάνω, αναλαμβάνω, παραλαμβάνω, απολαμβάνω, εκλαμβάνω (από το λαμβάνω)

δ) αναδεικνύω, αποδεικνύω, επιδεικνύω, υποδεικνύω

B) Λέξεις που γράφονται ως μία:

- τα αριθμητικά από το 13 έως το 19
- οι αντωνυμίες: καθένας, καθεμία, καθένα, καθετί, κατιτί, οποιοσδήποτε, οσοδήποτε, οτιδήποτε
- τα άκλιτα: καθεξής, καθαυτό, απεναντίας, απευθείας, αφότου, εξαιτίας, εξαρχής, καταγής, μολαταύτα, ολωσδιόλου, προπάντων, υπόψη, κατεξοχήν, κατευθείαν, μεμιάς, εντωμεταξύ, επιμέρους, επιπλέον, επιτόπου, εφάπαξ, εφόσον κλπ.
- το εμπρόθετο άρθρο στο (σε + το)

Αντίθετα, γράφονται με δύο λέξεις οι παρακάτω:

- καλώς τον/την/το, μετά χαράς, τέλος πάντων, εν συνεχεία, παρ' όλα κτλ.

Γ) Χρονικοί προσδιορισμοί – Τοπικοί προσδιορισμοί

Οι χρονικοί προσδιορισμοί είναι επιρρηματικοί, δηλαδή μας προσδιορίζουν πότε γίνεται αυτό που μας λέει το ρήμα. Αυτοί μπορεί να είναι:

- χρονικά επιρρήματα, όπως: *τώρα, τότε, πάντοτε, σήμερα, χθες* κ.λ.π,
- ουσιαστικά σε αιτιατική ή γενική πτώση που έχουν την έννοια χρονικού επιρρήματος, όπως: *πρωί, μεσημέρι, βράδυ* κ.λ.π.
- εμπρόθετοι προσδιορισμοί, δηλαδή να εισάγονται με προθέσεις, π.χ. *από χθες, μετά το μεσημέρι*
- και τέλος χρονικές μετοχές, όπως *επιστρέφοντας, ανεβαίνοντας* κ.ά.

Οι τοπικοί προσδιορισμοί είναι κι αυτοί επιρρηματικοί, δηλαδή μας προσδιορίζουν πού γίνεται αυτό που μας λέει το ρήμα.

Δηλώνονται με τα τοπικά επιρρήματα: *εδώ, εκεί, μπροστά, πίσω, αριστερά, δεξιά, επάνω, κάτω, μέσα, έξω* κτλ., καθώς και με εμπρόθετους προσδιορισμούς που έχουν την έννοια του τόπου.